

2015/2062(INI)

12.5.2017

STANOVISKO

Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví

pro Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci

o vězeňských systémech a podmínkách ve věznicích
(2015/2062(INI))

Navrhovatelka: Barbara Matera

NÁVRHY

Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví vyzývá Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

- A. vzhledem k tomu, že poměrné zastoupení žen mezi vězni činí v 28 členských státech 4,5 % a že jejich vzrůstající počet ve věznicích je částečně zapříčiněn zhoršující se ekonomickou situací žen; vzhledem k tomu, že rozdělení vězeňkyň podle věku je základní zásadou ochrany nezletilých osob; vzhledem k tomu, že každé vězeňské zařízení by mělo mít oddělení pro umístění zranitelných vězňů;
 - B. vzhledem k tomu, že v případě vězeňkyň se velmi často jedná o matky a jediné pečovatelky o malé děti; vzhledem k tomu, že jsou tyto ženy často umisťovány daleko od svých dětí a velmi trpí zpretrháním svých rodinných vazeb, neboť zařízení, která jsou schopná je ubytovat, jsou nerovnoměrně územně rozmístěna;
 - C. vzhledem k tomu, že v důsledku nesmíšené povahy činností a izolace ženských částí věznic, v nichž jsou umístěni vězni obou pohlaví, mají ženy velmi obtížný přístup do společných zařízení, jako jsou hygienická zařízení, společensko-kulturní zóny, sportoviště či knihovny; vzhledem k tomu, že ne všechny vězeňkyně mohou zastávat zaměstnání v centrálních službách ve věznicích, neboť jim je zakázán přístup do některých společných zařízení; vzhledem k tomu, že tento přístup, jenž by měl být vězeňkyním zaručen, přispívá ke znovuvybudování jejich společenského života a snižuje míru odcizení spojenou se životem ve věznici, což je nezbytným předpokladem pro návrat do společnosti;
 - D. vzhledem k tomu, že ustanovení 19.7 evropských vězeňských pravidel stanoví, že „hygienické potřeby žen je třeba zajistit speciálním opatřením“, a vzhledem k tomu, že čl. 23 odst. 1 Standardních minimálních pravidel OSN pro zacházení s vězni stanoví, že „v zařízeních pro ženy bude zřízeno speciální oddělení pro poskytování veškeré prenatální a postnatální péče a zacházení“; vzhledem k tomu, že se těmito pravidly členské státy často neřídí a že podle projektu European Prison Observatory „hygienické potřeby žen nejsou vždy respektovány nebo na ně není pamatováno“;
 - E. vzhledem k tomu, že pravidla Evropského výboru pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání požadují, aby byl personál ve věznicích složen z příslušníků obou pohlaví, a stanoví, že „osoby zbavené svobody by měl prohledávat pouze personál stejného pohlaví a že všechny prohlídky, při kterých se musí zadržovaná osoba svléknout, by se měly konat mimo dohled personálu opačného pohlaví“; vzhledem k tomu, že Standardní minimální pravidla OSN pro zacházení s vězni stanoví, že „žádný mužský člen personálu nesmí vstoupit do části zařízení vyhrazené pro ženy, aniž by byl v doprovodu pracovnice - ženy“ a že „vězeňkyně budou navštěvovány a dozorovány pouze pracovníci - ženami“; vzhledem k tomu, že těmito postupy se členské státy ne vždy řídí;
1. vyzývá členské státy, aby shromažďovaly informace o všech aspektech trestu odnětí svobody, uváděly veškeré údaje odděleně podle pohlaví a zpřístupnily statistické údaje s cílem porozumět tomu, které trestné činy a delikty nejčastěji páchají ženy, a aby zvážily ukládání alternativních forem omezení osobní svobody za spáchání méně závažných

deliktů; v této souvislosti vyzývá členské státy, aby přijaly veškerá nezbytná opatření k boji proti přeplněnosti věznic, která nesmí v žádném případě představovat překážku účinného uplatňování zásady rovnosti žen a mužů;

2. vyzývá členské státy, aby ve věznicích zajistily naplnění hygienických a zdravotních potřeb žen, i pokud jde o gynekologické zdraví, péči před i po porodu, produkty ženské intimní hygieny, sexuální a reprodukční zdraví, a aby přijaly náležitá opatření k řešení neúměrně vysoké úrovně užívání drog v řadách vězeňkyň;
3. konstatuje, že ženy nacházející se ve věznicích v nadměrné míře trpí duševními chorobami, že je tato skupina náchylná k sebepoškození a sebevraždám, problémům s drogami nebo alkoholem a že je vystavena sexuálnímu vykořisťování; vyzývá členské státy, aby zlepšily podmínky žen ve věznicích tím, že zohlední jejich zvláštní potřeby, a to mimo jiné pomocí psychosociální podpory, prevence, monitorování a náležité a dostatečné léčby potíží spojených s tělesným a duševním zdravím; vyzývá proto členské státy, aby investovaly do personálu poskytujícího kvalifikovanou podporu, aby tyto otázky byly řešeny a mohlo být dosaženo viditelného zlepšení, a vyzývá je také k tomu, aby tam, kde je to možné, byly ženy rozděleny podle věku a aby byl vyhrazen prostor pro nejzranitelnější vězně;
4. vyzývá členské státy, aby věnovaly zvláštní pozornost ochraně zdraví, důstojnosti a soukromí žen ve věznicích, pokud jde o jejich specifické zdravotní a hygienické potřeby, jelikož tyto potřeby mohou být opomíjeny nebo naplňovány nevhodným způsobem z důvodu malého počtu žen ve věznicích; připomíná členským státům, že zásadní složkou lidské důstojnosti je opětovné získání sebeúcty;
5. považuje za nezbytné, aby byla zvláštní pozornost věnována potřebám žen ve věznicích v období těhotenství a také poté, co porodí, a aby jim s ohledem na to byl poskytnut odpovídající prostor pro kojení a kvalifikovaná a specializovaná péče o dítě; považuje za vhodné, aby byly zváženy alternativní modely, které berou ohled na dobré životní podmínky dětí ve věznicích; trvá na tom, že automatické oddělování matek od dětí způsobuje dětem vážné emoční poruchy a může pro matku znamenat dodatečný trest; žádá členské státy, aby zavedly předpisy, jež umožní matkám zůstat se svými dětmi co nejdéle; vyzývá členské státy, aby přijaly opatření k podpoře vězeňkyň, které jsou matkami, a to tím, že prakticky a finančně podpoří návštěvy dětí a jejich pečovateli a že rozšíří návštěvní dobu pro děti a také dobu, po kterou mohou matky využívat telefon; vyzývá členské státy, aby ženám ve věznicích poskytovaly služby v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví;
6. vyzývá členské státy, aby přestaly tolerovat násilí a ponižující zacházení, jemuž jsou ženy ve věznicích vystaveny a jež představuje porušení základních lidských práv; vyzývá členské státy, aby aktivně přistupovaly k boji proti všem podobám násilí, jemuž jsou ženy a osoby LGBTQI ze strany personálu a jiných vězňů ve věznicích vystaveny, a aby v této souvislosti přijaly preventivní opatření; vyzývá členské státy, aby přijaly veškerá nezbytná opatření s cílem poskytnout prostřednictvím kvalifikovaného personálu psychologickou péči všem vězeňkyním, které se stanou oběťmi různých podob násilí;
7. zdůrazňuje obtížné podmínky, se kterými se ve věznicích setkávají transsexuální osoby; naléhavě vyzývá členské státy, aby osobám, které procházejí změnou pohlaví, zaručily přístup k hormonální léčbě a psychologické podpoře a umístěvaly je do věznic, jež

odpovídají jejich sexuální identitě;

8. zdůrazňuje extrémní zranitelnost vězňů z řad osob LGBTQI, které jsou nejvíce vystaveny riziku diskriminace, zneužívání a sexuálního násilí; žádá členské státy, aby poskytovaly samostatné cely s cílem zajistit bezpečí, důstojnost a soukromí transsexuálním a intersexuálním vězňům;
9. vybízí ty členské státy, ve kterých jsou prostitutky vězněny za nabízení svých služeb, aby revidovaly své právní předpisy podle švédského modelu a navrhly strategie, které prostitutkám umožní tohoto způsobu obživy zanechat;
10. odsuzuje v této souvislosti systematickou praxi, kdy jsou ženám v policejní vazbě odebírány podprsenky, přičemž se jedná o praxi, která není úměrná danému riziku;
11. vyzývá Komisi, aby přednostně vypracovala akční plán k zavedení a vyhodnocení strategie EU pro boj proti radikalizaci a náboru teroristů, a to prostřednictvím zvláštní politiky přístupu na základě pohlaví, včetně doporučení ohledně předcházení radikalizaci žen ve věznicích, která budou založena na osvědčených postupech; vyzývá členské státy, aby koordinovaly své strategie a sdílely dostupné informace a zkušenosti za účelem přijetí veškerých nezbytných kroků k předcházení možné radikalizaci vězeňkyň; upozorňuje na skutečnost, že teroristické skupiny by mohly zapojovat ženy omezené na svobodě do své činnosti mnoha různými způsoby, mimo jiné i uzavíráním sňatků a jejich přesvědčováním k tomu, aby pro teroristickou činnost nabíraly jiné osoby nebo aby samy páchaly násilné činy; připomíná, že je nutné v průběhu věznění a po jeho ukončení uplatňovat opatření sociální podpory, která vězně připraví na znovuzачlenění a budou jim při něm pomáhat, a to zejména při hledání ubytování a zaměstnání, aby nedocházelo k sociálnímu vyloučení a recidivě;
12. pokládá za zásadně důležité, aby zadržované ženy a osoby LGBTQI měly odpovídající přístup ke službám péče o tělo a osobní hygieny; zdůrazňuje, že péče o tělo a osobní hygiena jsou nezcizitelnými právy a že je nutné předpokládat jejich souvislost s duševní pohodou;
13. bere na vědomí, že úroveň vzdělání vězeňkyň je v průměru poměrně nízká; žádá proto členské státy, aby věnovaly dodatečnou pozornost vzdělávacím programům, odborné přípravě a opatřením ke znovuzачlenění vězeňkyň s cílem usnadnit jejich návrat do společnosti;
14. naléhavě vyzývá členské státy, aby zajistily dodržování mezinárodních a evropských norem týkajících se personálu ve věznicích složeného z příslušníků obou pohlaví s cílem chránit vězeňkyně před násilím ze strany mužského personálu;
15. považuje za zásadní, aby byly učiněny náležité kroky k zajištění úplného a spravedlivého znovuzачlenění vězeňkyň, mimo jiné i vymýcením praxe, kvůli níž ženy více než muži vykonávají hůře placenou práci, například v textilním odvětví nebo v odvětví úklidových služeb, a rovněž zavedením genderově zaměřených programů znovuzачlenění;
16. vyzývá členské státy, aby zdravotnímu a vězeňskému personálu, který je v kontaktu s vězeňkyněmi, byla poskytnuta odpovídající odborná příprava, neboť ženy jsou často vystaveny zneužívání, násilí a vykořisťování na základě pohlaví, které páchají další vězni

či personál.

INFORMACE O PŘIJETÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	11.5.2017
Výsledek konečného hlasování	+: 22 -: 2 0: 4
Členové přítomní při konečném hlasování	Daniela Aiuto, Maria Arena, Beatriz Becerra Basterrechea, Malin Björk, Iratxe García Pérez, Arne Gericke, Anna Hedh, Mary Honeyball, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Florent Marcellesi, Angelika Mlinar, Margot Parker, Marijana Petir, Pina Picierno, Jadwiga Wiśniewska, Jana Žitňanská
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Izaskun Bilbao Barandica, Edouard Martin, Clare Moody, Jordi Solé, Mylène Troszczynski, Monika Vana, Julie Ward
Náhradníci (čl. 200 odst. 2) přítomní při konečném hlasování	Eduard Kukan, Claudia Schmidt, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Axel Voss

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

22	+
ALDE	Beatriz Becerra Basterrechea, Izaskun Bilbao Barandica, Angelika Mlinar
EFDD	Daniela Aiuto
GUE/NGL	Malin Björk
PPE	Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Eduard Kukan, Claudia Schmidt, Axel Voss
S&D	Maria Arena, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Mary Honeyball, Edouard Martin, Clare Moody, Pina Picierno, Claudiu Ciprian Tănașescu, Julie Ward
VERTS/ALE	Florent Marcellesi, Jordi Solé, Monika Vana

2	-
EFDD	Margot Parker
ENF	Mylène Troszczynski

4	0
ECR	Arne Gericke, Jadwiga Wiśniewska, Jana Žitňanská
PPE	Marijana Petir

Význam zkratek:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se